

Nowelizacja ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach nałożyła nowe obowiązki na samorządy, tj. obowiązek uchwalenia przez sejmik województwa zaktualizowanego wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, który określa regiony gospodarki odpadami oraz wyznacza regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, a także obowiązek zapewnienia przez gminy świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, co będzie się łączyło z koniecznością wybrania podmiotu odbierającego odpady komunalne od przedsiębiorców w drodze przetargu.

Ustalenie nowych zasad gospodarowania odpadami m.in. poprzez przejęcie przez gminy pełnej odpowiedzialności za odpady będzie miało duże znaczenie dla ochrony środowiska. Ta proekologiczna regulacja może generować nowe zjawiska korupcyjne na styku przedsiębiorców zajmujących się wywozem śmieci z urzędnikami gminnymi zyskującymi monopol na kontraktowanie tej kategorii usług lokalnych. Jednostki samorządowe będą miały faktyczny monopol na wybór odbiorcy odpadów na danym terenie. Proponowany sposób wyboru w drodze przetargu jednej spółki, odbierającej odpady przez kilka lat, grozi zanikiem konkurencji.

Kształt znowelizowanej ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach może być efektem oddziaływania wielu grup interesu, np. prywatnych przedsiębiorstw odbierających odpady od mieszkańców, które mogą najwięcej stracić na nowych rozwiązaniach.

Groźba wyeliminowania z rynku niektórych podmiotów może stanowić zagrożenie o charakterze korupcyjnym, które będzie polegać na próbach manipulowania wynikiem przetargów na wybór odbiorcy tych odpadów. Kolejnym polem do korupcji może być dokonywanie wpisu do rejestru działalności regulowanej uzależnione od korzyści majątkowej. Może to również stanowić sposób eliminowania przedsiębiorców z rynku.

Od 1 stycznia 2012 r. udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie oraz wydobywanie wód leczniczych, termalnych i solanek znajduje się w kompetencji marszałków województw, w związku z tym można liczyć się z możliwością wpływu powiązań lokalnych władz i przedsiębiorców na jego przebieg.

Korupcją mogą być także zagrożone postępowania administracyjne prowadzone w sprawach dotyczących ochrony powietrza, ochrony środowiska przed odpadami, hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym, a także system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (których wartość w latach 2013–2020 wyniesie około 38 mld zł).

Prace nad nową ustawą o lasach mogą mieć na celu przyspieszenie i ułatwienie sprzedaży zbędnych z punktu widzenia Lasów Państwowych fragmentów lasów i innych nieruchomości. Brak odpowiednich procedur i nadzoru może powodować wystąpienie nieprawidłowości o charakterze korupcyjnym przy zbywaniu tych nieruchomości. Zagrożenie korupcją może wystąpić także w związku ze sprzedażą drewna prowadzoną przez Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”.

Źródło: Przewidywane zagrożenia korupcyjne w Polsce, CBA, Warszawa 2013